

1. Basım

MİKROEKONOMİ

Prof. Dr. Arslan Zafer Gürler
Dr. Öğr. Üyesi Bekir Ayyıldız
Dr. Öğr. Üyesi Merve Ayyıldız

MİKROEKONOMİ

Prof. Dr. Arslan Zafer Gürler

Dr. Öğr. Üyesi Bekir Ayyıldız

Dr. Öğr. Üyesi Merve Ayyıldız

Yayın No. : 2221
İktisat No. : 149
ISBN : 978-605-7895-30-1
Basım Sayısı : 1. Basım, Mayıs 2019

© Copyright 2018, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Redaksiyon : Süleyman Gezgin -suleyman@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Emel Yıldız -emel@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Genç Ofset Matbaa Kağıtçılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. Sertifika No.: 32284
Süzgün Sokak No.: 18 İskitler / ANKARA

Kütüphane Bilgi Kartı

Gürler, Zafer Arslan. Ayyıldız, Bekir. Ayyıldız, Merve

Mikroekonomi / Prof. Dr. Arslan Zafer Gürler - Dr. Öğr. Üyesi Bekir Ayyıldız - Dr. Öğr. Üyesi Merve Ayyıldız

1. Basım. VIII + 320 s. 16x23,5 cm. Kaynakça var, dizin yok.

ISBN: 978-605-7895-30-1

1. Üretimin Organizasyonu 2. Tüketimin Organizasyonu 3. Eksik Rekabet Teorileri 4. Yeraltı Ekonomisi

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-

Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65

E-Satış: www.nobelkitap.com - www.atlaskitap.com - **Bilgi:** esatis@nobelkitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Ana Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, Başarı Dağıtım, D&R mağazaları, Dost Dağıtım, Güneş Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Prefix, Remzi Kitabevleri, TveK Mağazaları

ÖN SÖZ

Güne başladığınızda, çeşitli seçenekler arasında gereksinimlerinizi karşılamak için sınırlı kaynaklarla karşı karşıya kaldığınızı hemen anlarsınız. Bu sürekli olarak ekonomik bir ortam içinde yaşamınızı sürdürdüğünüzün bir örneğidir. Daha önce yayınladığımız genel ekonomi kitabı içinde, yaşamımızda ekonominin temel kavramlarının neler olduğunu anlatmaya çalıştık. Öte yandan ekonomi labirentinin bir ucundan girerek, çıkışa giden yolları tanıttık. Mikroekonomi kitabı ile bu labirentin sırrını çözme konusunda çaba harcayacağız.

Mikroekonomi, kıtlık olgusundan doğan davranışların tek tek bireyler, aileler, firmalar ya da endüstrinin mevcut piyasa koşullarında ne şekilde oluştuğunu bize anlatacaktır. Böylece bir taraftan tüketicilerin organizasyonu değerlendirilirken, diğer taraftan da üreticilerin organizasyonu geniş bir perspektiften ele alınacaktır. Bu yönüyle, mikroekonomik teori, ekonomiyi bir bütün olarak ele almak yerine söz konusu ekonomik sujelerin davranışlarını analiz etme amacını gütmektedir.

Kitaptaki en önemli farklılık, bir teori kitabı olmasına karşın, gerçek yaşamdan alıntılarla olayları aktarmasıdır. Bir başka farklılık ise mikroekonomik olgulara analitik bir çerçeve içinde yaklaşılması olarak tanımlanabilir. Bu amaçla, okuyucuya bazı kavramların hatırlatılması için kitabın giriş bölümünden sonraki kısmı matematik yaklaşımlara ayrılmıştır.

Kitaptaki konular, ekonomi bilimine giriş kavramına yabancı olmayan okuyucu dikkate alınarak aktarılmıştır. Bazı konulardaki temel içeriklerin hatırlanması açısından daha önce yine Nobel yayınlarından çıkan “Genel Ekonomi” kitabından yararlanılabilir. Birinci kitap, konuları basitleştirici görseller içermesine karşın mikroekonomi kitabı çok sayıda grafikten yararlanarak konuların özümlemesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Kitap içeriğinde yer alan; etkinlik, üretim faktörlerinin fiyatlandırılması, aksayan

rekabet, oyun kuramı, ekonomideki engeller ve yeraltı ekonomisi ile uluslararası ticaretin görünümü gibi diğer kitaplarda sınırlı olarak kapsanan konular ilginiz çekecektir. Okuyucunun ilgisi 2018 yılına kadar uzanan dünya ve Türkiye'ye ilişkin örneklerle daha da çekici hâle getirilmeye çalışılmıştır.

Yararlı olması dileği ile...

Prof. Dr. Arslan Zafer GÜRLER

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	iii
BÖLÜM 1: MİKROEKONOMİYE GİRİŞ VE MİKROEKONOMİNİN ANALİTİK ARAÇLARI	1
Ekonomi ve Alternatifler	1
Kaynaklar ve Kıtlık	4
Ekonomi Biliminde Kanunlar ve Yöntemler	7
Ekonomi Biliminin Sınıflandırılması	9
Mikroekonomik Çalışmalarda Kullanılan Matematiksel Araçlar	10
İlişkinin Eğimi	19
Optimizasyon ve Türev	24
Piyasa Dengesinin Gösterilmesindeki Önemli Nokta	26
BÖLÜM 2: TÜKETİCİ TALEBİNİN YAPISI VE TÜKETİCİLERİN TERCİHİNİN ANALİZİ	29
Talep	29
Talep Kanunu ve Talep Fonksiyonu	32
Talep Eğrisinin Hareketleri	39
Hanehalkının Tüketim Tercihleri, Talep ve Tüketim İlişkisi	41
Tüketici Davranışları ve Pareto Optimumu	60
Talebin Elastikiyeti	66
Elastikiyetin Hesaplanması	69
Diğer Önemli Elastikiyetler	77
Gelir Elastikiyeti ve Çapraz Elastikiyet	77

BÖLÜM 3: FİRMA ARZININ YAPISI VE FİRMA TERCİHİNİN ANALİZİ	85
Arz	85
Arz Kanunu ve Arz Fonksiyonu	86
Arz Fonksiyonu	87
Arz Eğrisinin Hareketleri	89
BÖLÜM 4: ÜRETİMİN ORGANİZASYONU.....	93
Firmanın Üretim Sürecinde Etkinliği.....	93
Firmanın Fiziksel Girdi-Çıktı İlişkisi ve Üretim Fonksiyonu	95
Firmanın Gelir-Gider İlişkisi ve Amaç Fonksiyonu.....	110
Kısa Dönem Firma Dengesinin Analitik Boyutu	126
Uzun Dönemde Firma Dengesi	130
BÖLÜM 5: KISA DÖNEM TAM REKABET PİYASASINDA DENG.....	149
Piyasa Kavramı	149
Piyasa Fiyatı Nasıl Oluşur?	151
Piyasa Fazlası	158
Statik Modelden Dinamik Analiz Yöntemine Geçiş	163
Piyasa Dengesinden Zamanın Önemi	167
Örümcek Ağı Kuramı	173
BÖLÜM 6: REKABETİN AKSAMASI VE AKSAK (EKSİK) REKABET PİYASALARI	179
Rekabetin Aksaması.....	179
Monopol.....	180
Monopolcü En Yüksek Kârı Nasıl Sağlar?.....	185
Monopolde Fiyat Farklılaştırılması	189
Monopolde Uzun Dönem Dengesi	192
Diğer Eksik Rekabet Piyasaları	195
Duopol ve Oligopol Piyasa Analizinde Modeller	199
Bertrand Modeli	201
Edgeworth Modeli	203

Chamberlin Modeli	205
Sweezy Modeli	207
Oligopol Dengesine Özet Bakış	210
Duopol ve Oligopol İçin Oyun Teorisi	211
Mahkumlar Çıkmazı Oyunu (Prisoners' Dilemma Game)	211
Duopol Oyunu	216
Oligopolde Gözlenen Bazı Çözümler	223
Monopolü Rekabet	228
Monopolcü Rekabet ve Talep	230
Monopolü Rekabette Kısa Dönem Dengesi	231
Monopolü Rekabette Uzun Dönem Dengesi	232
BÖLÜM 7: ÜRETİM FAKTÖRLERİNİN FİYATLANDIRMASI.....	235
Faktör Piyasasının Yapısı	235
Faktör Piyasasında Kâr Maksimizasyonu	237
Emek Talebi ve Marjinal Verimlilik Teorisi	238
Emek Arzı	244
Sermaye Arzı	251
Sermaye Talebi	252
Risk Maliyetinin Ölçülmesi ve Servetin Faydası	260
Doğal Kaynak (Toprak) Arzı	269
Doğal Kaynak (Toprak) Talebi	274
Girişimcilik Kavramı ve Kâr Teorisi	277
BÖLÜM 8: EKONOMİDEKİ ENGELLER VE YERALTI EKONOMİSİ	281
Giriş	281
Kısıtlamaların Ekonomik Etkileri	286
Uluslararası Ticaretin Sınırları	304
Hükûmetlerin Uluslararası Ticarete Müdahalesi	309
Yaptırımlar ve Yasaklar	311
Kotalar	311

Tarifeler	312
İthalatta Ek Vergi Uygulaması (Surcharge)	314
İş Gücü Piyasasına Müdahale	314
Gelir Vergileri	316
Yeraltı Ekonomisinde Vergi Kaçakçılığı	318
KAYNAKLAR	319